

სსიპ თამაზ მელიქიძის სახელობის ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის

სოფელ კოთელიის საჯარო სკოლა

კონცეფცია

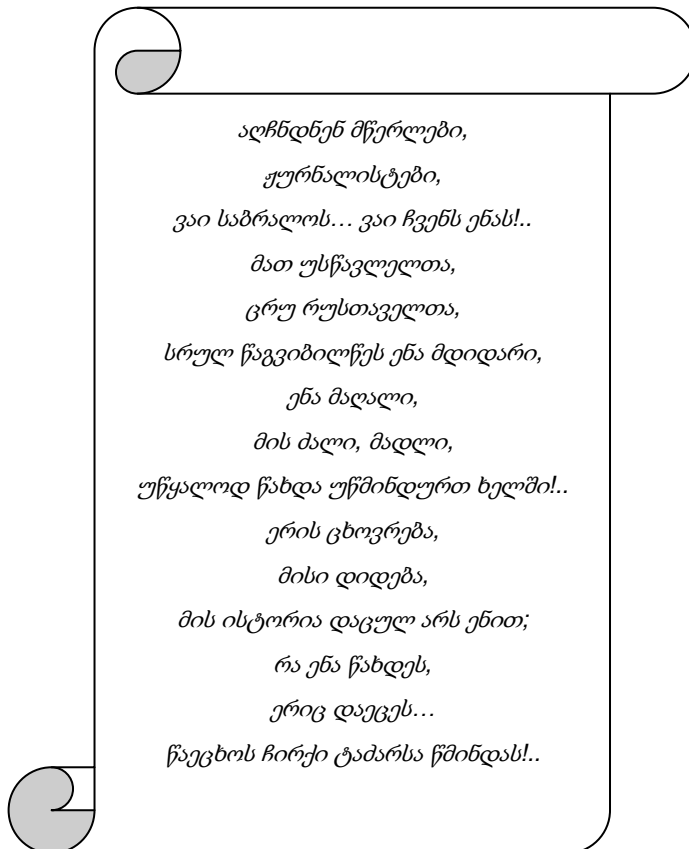
„ქართული ენა - ტრადიცია და ინოვაცია“

კონცეფციის ავტორები: ნიკა ხმალაძე

მერაბ აჩელაშვილი

მასწავლებელი: თამარ დევდარიანი

2026 წელი

შესავალი

ქართული ენა და მისი დამწერლობა ერთ-ერთი უძველესი და უნიკალური კულტურული საგანძურია მსოფლიო ცივილიზაციაში. ქართული ანბანის წარმოშობა უკავშირდება ძველ ეპოქებს და საუკუნეების განმავლობაში ჩამოყალიბდა სამ ძირითად ფორმად — ასომთავრული, ნუსხური და მხედრული. ამ სამივე ფორმამ არა მხოლოდ ენის გადმოცემის ფუნქცია შეასრულა, არამედ ეროვნული იდენტობის, სულიერი სიმტკიცისა და კულტურული თვითმყოფადობის სიმბოლოდ იქცა. დღეს, გლობალიზაციისა და ციფრული ეპოქის პირობებში, ქართული ენის დაცვა ახალ გამოწვევებთან არის დაკავშირებული, რაც მოითხოვს გააზრებულ და მიზანმიმართულ სტრატეგიას.

კონცეფცია: „ქართული ენა - ტრადიცია და ინოვაცია“

I. ხედვა

ქართული ენა არა მხოლოდ კომუნიკაციის საშუალებაა, არამედ ეროვნული იდენტობის საფუძველი, კულტურის მატარებელი და ისტორიის ცოცხალი მემკვიდრეა. მისი დაცვა ნიშნავს არა მხოლოდ წარსულის შენარჩუნებას, არამედ მომავლის სწორად ფორმირებას.

II. მიზანი

ქართული ენის სიწმინდის, სიცოცხლისუნარიანობისა და განვითარებადობის უზრუნველყოფა თანამედროვე გარემოში, ციფრულ სამყაროში არსებული გამოწვევების ფონზე.

III. ძირითადი გამოწვევები

დღეს ქართული ენა დგას უდიდესი გამოწვევებისა და საფრთხეების წინაშე:

- **ბარბარიზმების ჭარბი გამოყენება** – უცხოური სიტყვების უკონტროლო შემოსვლა მაშინაც კი, როცა ქართულში შესატყვისი უკვე არსებობს (მაგ., „აპდეითი“ ნაცვლად „განახლება“).
- **ნეოლოგიზმების დაურეგულირებელი გავრცელება** – ახალი სიტყვების თვითნებური დამკვიდრება, რაც ენის სტრუქტურულ მთლიანობას არღვევს.

- **ჟარგონიზაცია** – ყოველდღიურ მეტყველებაში უხეში, გაუმართავი ფორმების გავრცელება, განსაკუთრებით ახალგაზრდულ სივრცეში.
- **ციფრული სივრცის გავლენა** – სოციალური ქსელების სწრაფი კომუნიკაცია ამარტივებს ენას და ხშირად აზიანებს მის ნორმებს.
- **ენობრივი თვითშეგნების დაქვეითება** – ენისადმი პასუხისმგებლობის ნაკლებობა, რაც მისი გაუფასურების რისკს ქმნის.
-

IV. სტრატეგიები ენის დაცვისათვის

1. ნეოლოგიზმების მართვა

- ახალი ცნებებისათვის ქართული შესატყვისების შექმნა (მაგ: „სქროლი“ → „გადახვევა“)
- ენობრივი კომისიის ჩართულობით ახალი სიტყვების დამკვიდრება
- კონკურსები „შექმენი ქართული სიტყვა“

2. ბარბარიზმების შემცირება

- პოპულარული უცხო სიტყვების ქართული ვარიანტების გავრცელება
- მედიისა და საჯარო სივრცის ენობრივი კონტროლი
- ლექსიკონების განახლება და ხელმისაწვდომობა

3. ჟარგონის რეგულირება

- ახალგაზრდებში მეტყველების კულტურის წახალისება
- საჯარო გამოსვლებში ენის სწორი ფორმებით გამოყენების პოპულარიზაცია
- სოციალური კამპანია: „ილაპარაკე სწორად — ეს ღირსებაა“

4. ციფრული სივრცის გამოყენება

- ქართული ენის ხარისხიანი კონტენტის შექმნა (სტატიები, ვიდეოები, პოდკასტები);
- ქართული ინტერფეისების, პროგრამებისა და აპლიკაციების განვითარება;
- ონლაინ პლატფორმებზე სწორი ენის პოპულარიზაცია.

V. სკოლის, მოსწავლისა და მასწავლებლის როლი

V. სკოლის, მასწავლებლისა და მოსწავლის როლი

სკოლა

- უნდა იქცეს ენობრივი კულტურის ცენტრად;
- დანერგოს შემოქმედებითი აქტივობები: დებატები, ესეების კონკურსები, ლიტერატურული კლუბები.

მასწავლებელი

- იყოს ენობრივი ეტალონი;
- ასწავლოს არა მხოლოდ წესები, არამედ ენის სიყვარული და მნიშვნელობა;
- წახალისოს მოსწავლეებში სწორი მეტყველება.

მოსწავლე

- იყოს ენის აქტიური დამცველი ყოველდღიურ ცხოვრებაში;
- გამოიყენოს ქართული შესატყვისები;
- შექმნას შინაარსი (ტექსტები, ვიდეოები), რომელიც ენის სილამაზეს წარმოაჩენს.

•

VI. ინოვაციური იდეები და აქტივობები

- „ქართული ენის ციფრული სივრცე“ — პლატფორმა, სადაც განთავსდება ლექსიკონები, თამაშები და სასწავლო მასალები.
- „ერთი დღე მხოლოდ ქართულად“ — კამპანია უცხო სიტყვების გარეშე კომუნიკაციისთვის.
- „ენის ელჩები“ — ახალგაზრდების ჯგუფი, რომლებიც ენის პოპულარიზაციას ეწევიან.
- ქართული ენის აპლიკაციები (მობილური პროგრამები) — სწორი წერასა და მეტყველებაზე ორიენტირებული.
- „სიტყვის აღდგენა“ — დავიწყებული ქართული სიტყვების „დაბრუნების“ პროექტი.

ან:

VI. პრაქტიკული აქტივობები

- „ქართული სიტყვის დღე“ – კვირაში ერთი დღე მხოლოდ ქართული შესატყვისების გამოყენებისთვის;
 - „სიტყვის გადარჩენის კამპანია“ – დავიწყებული ქართული სიტყვების გაცოცხლება;
 - საჯარო ლექციები და შეხვედრები მწერლებთან;
 - ენობრივი გამოწვევები სოციალურ ქსელებში („ილაპარაკე ქართულად“);
 - ახალგაზრდული ლიტერატურული ფესტივალები.
-

VII. საერთაშორისო პოპულარიზაციის გზები

- ქართული ენის ონლაინ კურსების შექმნა უცხოელებისთვის.
 - ქართული ლიტერატურის თარგმნა და გავრცელება.
 - საერთაშორისო კულტურულ დონისძიებებში ენის წარმოჩენა.
 - ქართული ანბანის, როგორც უნიკალური სისტემის პოპულარიზაცია.
 - უცხოურ უნივერსიტეტებში ქართული ენის სწავლების მხარდაჭერა.
-

VIII. დამატებითი იდეები

- ანიმაციური და მხატვრული ფილმების შექმნა ქართულ ენაზე.
 - „ქართული სიტყვების დღე“ — ყოველ კვირას ერთი სიტყვა - ფართო გავრცელებისთვის.
 - ენობრივი თამაშები ტელევიზიასა და ინტერნეტში.
 - ახალგაზრდული პოდკასტები სუფთა ქართულით.
 - ქუჩის ბანერები ქართული სიტყვების განმარტებებით.
-

IX. დასკვნა

ქართული ენის დაცვა ერთჯერადი მოქმედება არ არის — ეს უწყვეტი პროცესია, რომელიც თითოეული მოქალაქის პასუხისმგებლობას მოითხოვს. ენა ცოცხლობს იქ, სადაც ის უყვართ, ზრუნავენ და ყოველდღიურად იყენებენ.

„ქართული ენა — ჩვენი ფესვია, მისი დაცვა კი ჩვენი მომავლის დაცვაა“.

